

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM  
BÖLCÉSÉSZET- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR  
„OKTATÁS ÉS TÁRSADALOM” NEVELÉSTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

**Ardelean Tímea Krisztina**

**A KÖZÖSSÉGI MÉDIA HASZNÁLATA AZ ANGOL  
NYELVTANULÁSBAN A PARTIUMI KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN**

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Témavezetők:

**Cserné dr. Adermann Gizella CSc**  
**a neveléstudomány kandidátusa**  
**ny. egyetemi docens**

**Fodorné dr. Tóth Krisztina**



Pécs

2022

# 1. A disszertáció témájának bemutatása

A disszertáció témája tágabb értelemben a napjainkban is zajló technológiai forradalom jelenkori hullámára, illetve annak társadalmi vetületeire fókuszál. Szűkebb értelemben a fiatalokra, pontosabban a középiskolás korosztályra gyakorolt hatás vizsgálata áll az elemzés középpontjában. Napjainkra úgy a személyes használatú kommunikációs eszközök, mint a közösségi médiaplatformok használata általánossá vált össztársadalmi szempontból is, de míg az idősebb korosztályok ezen képességeket korlátozottabb mértékben asszimilálták, addig napjaink középiskolás generációi már digitális bennszülöttekként szimultán, több eszközön és számos közösségi hálózaton vannak párhuzamosan és aktívan jelen, sőt a pandémia éveiben jellemzően ezek a platformok a közösségi élet elsődleges színtereivé váltak.

Gyakorló oktatóként személyes tapasztalataim is vannak azzal kapcsolatban, hogy a középiskolás, illetve a fiatal felnőtt generációk évről-évre javuló nyelvi képességeket mutatnak, elsősorban ami az angol nyelvi kompetenciákat illeti. A digitális képességek és az angol nyelvi kompetencia közötti korreláció magától értetődőnek tűnik ugyan, de a folyamat mechanizmusairól, mértékéről és esetleges regionális sajátosságairól, a pandémia katalizátorhatásáról alig rendelkezünk tudományos értékű információkkal. A kutatás tehát egy globálisan terjedő jelenség regionális leképeződésére fókuszál, mégpedig a közösségi média használatára a partiumi régióban, azon belül is annak az angol nyelvtanulásban való lehetséges alkalmazásaira.

A Covid-19 koronavírus járvány kitörése óta a közösségi média használata még hangsúlyosabb lett a diákok körében (Guld, 2022). Ebből is adódik a kérdés, miért ne lehetne kihasználni a lehetőséget, hogy abban a közegben és azokkal az eszközökkel tanuljanak angolul, amit amúgy is az idejük nagyon nagy részében önként és szívesen használnak?

A közösségi média kutatása viszonylag friss terület. Napjainkban egyre fontosabb kérdés, hogy milyen szerepet játszik életünkben az internet, ezen belül a különböző online szociális hálózatok (Szűts, 2018; Pikhart és Klímová, 2020). Bár a közösségi oldalak folyamatosan változnak és fejlődnek, már látjuk azokat a hihetetlenül összetett hatásokat, melyeket kifejtenek a társadalmi létezés számos területén – legyen az kultúra, politika, gazdaság, emberi kötelékek és a sor még hosszan folytatható (Miller és mtsai., 2016).

A legnagyobb felhasználói réteg a fiatalok körében van a Z és az Y generációk körében, de az X generáció is nagy számban használja a közösségi médiát, míg az Alpha generáció már

ezen nőtt fel, így ez egyre nagyobb szerepet játszik az oktatásban és tanulásban is (Guld, 2022; Seemiller és Grace, 2019; McCrindle, 2014).

A 21. század a globalizálódó világban különösen fontos szerepet kap a nyelvtanulás, mivel az egész világgal való kommunikációt az idegen nyelvek ismerete nélkül nem lehet kivitelezni. Ezért is fontos lenne, hogy a nyelvtanulás minél hatékonyabb és gyorsabb legyen és egyre többen tanuljanak idegen nyelveket.

A doktori kutatásom során vizsgáltam:

- a jelenlegi középiskolások, vagyis az első internethez kapcsolódó világban született generáció tagjai (Cilliers, 2017) által – a szabadidőben és az iskolában – használt információs és kommunikációs technológia eszközök (IKT-eszközök) jellegét
- az eszközhasználatot igénylő tevékenységek típusát
- a közösségi média használatának jellemzőit
- az angol, mint a közös (közvetítő) nyelv használatának mértékét a világhálón

Mindeközben átfogó célként arra a kérdésre kerestem a választ, hogy hogyan lehet beépíteni a közösségi média használatát az angol nyelv tanításába/tanulásába, illetve, hogy be lehet-e építeni a közösségi média adta lehetőségeket a formális angol nyelvtanításba/nyelvtanulásba.

## 2. A téma relevanciája és aktualitása

A kutatott téma relevanciája abban rejlik, hogy két olyan fontos tényezőt vizsgál a középiskolások körében, amelyek nagy hatással lehetnek a jövőjükre: az egyik az idegen nyelvek ismerete, illetve – az a környezet, amelyben sok időt töltenek – az internet világa. Ez utóbbit kellene úgy kihasználni, hogy a javukra szolgáljon és általa a kommunikáció, szórakozás mellett használható (nyelv)tudást is szerezzenek.

Az elmúlt időszakban gyakran előkerült a médiában és szakmai fórumokon az a probléma, mely szerint a magyar lakosság körében nagyon kicsi azoknak az aránya, akik idegen nyelveket beszélnek és számos, (pl. az Eurostat) statisztikai adat szerint is Magyarország az utolsó helyeken szerepel, ami az idegennyelvtudást illeti. Románia nyelvtudás és nyelvtanulási hajlandóság tekintetében jobban szerepel, ami legalább részben nyelvészeti és nyelvrokonsági tényezőkkel is magyarázható. Az Európai Unió statisztikai hivatala (Eurostat), 2017-es adatai szerint Romániában a 25-65 év közötti lakosság 74%-a beszél egy idegen nyelvet, míg Magyarországon ez az arány mindössze 37%, ezzel pedig az

Európai Unióban az utolsó helyen áll. A nyelvtanulási hajlandóság sem túl magas a 18-30 évesek körében, Magyarországon az arány 61%, míg Romániában ez 87% (Eurostat, 2018). Az adatok szerint, amíg Magyarországon a megkérdezettek többsége szerint egy idegen nyelv ismerete fontos, addig Romániában a többség szerint legalább két idegen nyelv ismerete kulcsfontosságú.

A kutatás témája szerves része a már évek óta tervezett, tárgyalt és vitatott online tanulási lehetőségeknek úgy Európában, mint világszerte. Kijelenthetjük, hogy az online tanulás szükségességében mindenki egyetért, döntéshozók, tanárok és diákok, de annak teljes körű kivitelezése még várat magára, és főleg annak széleskörű hozzáférhetősége tekintetében még bőven van tere az előrelépésnek.

Az Európai Unió több, mint 10 éve tette közzé az Unió digitális stratégiáját, amit lassan minden tagállam átvett és az ország helyzetének megfelelően átalakított (European Commission, 2010). Románia 2015-re dolgozta ki az ország digitális stratégiáját, de annak gyakorlatba helyezése még mindig folyamatban van (*Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020*, 2015).

A digitális tanulás és oktatás egyik legfontosabb feltétele a megfelelő infrastruktúra, azaz az internet-hozzáférés, amit fejleszteni kell, különben a már meglévő, különböző gazdasági és társadalmi okokból származó egyenlőtlenségeket tovább fognak növekedni.

A Román Nemzeti Statisztikai Hivatal (*Institutul Național de Statistică*, 2019) 2019-es adatai szerint a lakosság 78,4%-a rendelkezik szélessávú internettel, a városokban 85,5%, míg vidéken csak 66,9%, mobilinternettel pedig 64,2% - városokban 62,4%, vidéken 67,2%.

Romániában a COVID-19 koronavírus miatt kialakult helyzet rávilágított arra, hogy nagyon nehézkesen működik az online tanulás és oktatás és a fent említett hiányos infrastruktúra miatt az nem minden diák számára elérhető egyenlő mértékben. A digitális átállás az oktatásban lényegében fokozta a társadalmi különbségek hatásait, az esélyegyenlőség csökkenését okozta. Mégis egyértelmű a tendencia, mely szerint közösségi média által nyújtott lehetőségek egyre inkább előtérbe kerülnek és ezek immár a kapcsolattartás mellett a tanulást is elősegítik. Mivel egyik napról a másikra kellett átállni az online tanulásra és tanításra, tömegesen tapasztalhattuk meg ezt a kettősséget: az átállás előnyeit és annak hátrányait.

Az egyik legátfogóbb nemzetközi kutatás a témában Pikhart és Botezat (2021) nevéhez fűződik, akik 2021-ben összesítették a Scopus és a Web of Science 2010-2020 között

megjelent tanulmányait arra vonatkozólag, hogy a közösségi médiának milyen hatásai vannak a második nyelv elsajátítására. Bár alapvetően a Z generációhoz kapcsolódó tanulmányokat vizsgálták, inkább az egyetemisták korosztálya volt túlsúlyban, a hatások tekintetében a tanulmányok a pozitív tényezőket emelték ki.

Számos nemzetközi kutatás foglalkozik ezzel a témával, de azok jellemzően inkább az egyetemistákat vizsgálják. Közülük megemlíthetjük: Chappelle A. és Sauro (2020); Cummings Hlas és mtsai., (2017); Deacon és mtsai. (2017); Klímová és Poláková (2020). A magyarországi kutatók közül egyetemisták körében végeztek kutatást: Szűts (2014, 2018); Tick és Beke (2021); Barnucz (2019); Kétyi (2016); Nagy T. (2017).

A Z generáció középiskolás rétegét is megcélozta sok nemzetközi, magyarországi és romániai kutató is a témában: Otto (2020); Cilliers (2019); Guld (2022); Polonyi és Abari (2017); Abonyi-Tóth és Turcsányi-Szabó (2015); Bakó és Tőkés (2017); Meștereagă (2019); Radin (2017).

A Partium régióban hasonló jellegű kutatás még nem történt, így kutatásom révén első kézből kaphatunk válaszokat a feltett kutatási kérdésekre, illetve a folyamatok összehasonlíthatóvá válnak a más régiókban folytatott hasonló kutatások eredményeivel.

### 3. Kutatási kérdések és hipotézisek

Disszertációmban az alábbi kutatási kérdéseket vettem fel:

- K. 1. Milyen mértékben és milyen célból használják a diákok az IKT-eszközöket és alkalmazásokat otthon, valamint az iskolán kívül?
- K. 2. Milyen internethozzáféréssel rendelkezik az iskola, ahol a megkérdezett diákok tanulnak és milyen IKT-eszközöket és alkalmazásokat használnak tanulás céljából az órákon?
- K. 3. Használnak-e IKT-eszközöket és a közösségi médiát angol nyelvtanulás céljából otthon, az iskolán kívül, illetve az iskolában?
- K. 4. Mi a véleményük az IKT-eszközökről és a közösségi médiáról és azok használatáról általában véve és az angol nyelvtanulásban?
- K. 5. A COVID-19 járvány következtében fokozódott az IKT-eszközök és a közösségi média használata általában véve és az angol nyelvtanulásban?

A kutatási kérdéseim alapján a következő hipotéziseket fogalmaztam meg:

- H. 1. Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok otthon és az iskolán kívül nagymértékben és gyakran használnak IKT-eszközöket és alkalmazásokat, főleg szórakozás és kommunikálás céljából.
- H. 2. Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok az iskolában rendelkeznek internethozzáféréssel, valamint az IKT-eszközöket és alkalmazásokat nagyon kis arányban használják tanulás céljából az órákon.
- H. 3. Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok használnak IKT-eszközöket és a közösségi médiát angol nyelvtanulás céljából otthon, az iskolán kívül, illetve az iskolában.
- H. 4. Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok pozitívan vélekednek az IKT-eszközökről és a közösségi médiáról és azok használatáról általában véve és az angol nyelvtanulásban.
- H. 5. Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákoknak nincs szükségük tanári segítségre, útmutatásra az IKT-eszközök és a közösségi média használatához angol nyelvtanulási célokra.

#### 4. A disszertáció szerkezete

Az értekezés a téma bemutatása után, kitér annak relevanciájára és aktualitására, majd ismerteti a megfogalmazott kutatási kérdéseket és hipotéziseket. Ezt követően a disszertáció hat fontosabb részre ágazódik.

„A kutatás elméleti alapjai” fejezetben a kutatási téma szempontjából releváns elméletek és kutatások kerülnek bemutatásra: a közösségi média, a generációk bemutatása, azon belül a kutatás szempontjából központi Z generációt részletesebben, az idegen nyelvek ismerete Európában és Romániában, a Partium régió, a kutatás szempontjából lényeges tanuláselméleteket és tanulási modelleket, valamint nyelvtanulási és nyelvszerzési elméleteket, végül, de nem utolsó sorban a számítógéppel támogatott nyelvtanulást (Computer-Assisted Language Learning – CALL).

„A kutatómódszertani apparátus bemutatása” című fejezet részletesen bemutatja a kutatásban használt módszereket, a kutatásban résztvevőket, az adatgyűjtés technikai megvalósítását, a kutatásban használt kérdőív és fókuszcsoportos interjú szerkezetét.

A következő három fejezet „Kutatás I. – az adatok elemzése”, „Kutatás II. – az adatok elemzése” és „Kutatás III. – a fókuszcsoportos interjúk eredményei” az empirikus kutatásom eredményeit mutatja be, a fejezetek végén a következtetések összefoglalásával.

Az „Összegzés” című fejezetben megfogalmazásra kerülnek a válaszok a kutatási kérdésekre és hipotézisekre, „A kutatás további lehetséges irányai” részben pedig a témában felmerülő új kutatási és pedagógiai javaslatokat mutatom be.

Az értekezés további fejezetei tartalmazzák az irodalomjegyzéket, a mellékleteket, az ábrák és a táblázatok jegyzékét, valamint a kutatási témában megjelent publikációkat és konferencia-előadásokat.

## 5. A kutatásmódszertani apparátus bemutatása

Kutatásomban egyaránt használtam kvantitatív és kvalitatív kutatási módszereket abból a célból, hogy a témát minél jobban fel tudjam tárni.

1. Kvantitatív módszer. A kvantitatív vizsgálathoz főleg a kérdőív járult hozzá, amely hasznos eszköze a társadalomtudományos vizsgálódásnak (Babbie, 2014). Saját szerkesztésű kérdőívem túlnyomó részben zárt kérdéseket tartalmaz, valamint Likert-skála típusú kérdések is megtalálhatók benne attitűd-vizsgálat elvégzésének céljából. A kérdőív társadalmi és szociológiai háttérváltozókra vonatkozó kérdéseket is tartalmaz. A koronavírus-járvány kitörése miatt a 2020-as lekérdezést megismételtem 2022-ben.
2. Kvalitatív módszer. A kérdőívben kapott válaszok mélyebb megértésének érdekében fókuszcsoportos interjúkat használtam. Az interjúk kérdései megegyeztek a kérdőívben található kérdésekkel, de ebben az esetben a válaszlehetőségek nem voltak megadva.

Amikor a módszertanok egymást támogatva jelennek meg, a szakirodalomban kevert módszertannak nevezzük (Vitrai, 2011), melynek során ugyanazon kérdésekre kvantitatív és kvalitatív adatok szolgáltatnak válaszokat a felvetett probléma jobb és alaposabb megértéséhez.

## 6. Összegzés – a kutatás eredményei

Kutatásom a Partium régióra fókuszált, ami ebben a témában a térségben hiánypótlónak bizonyult. Bár nem reprezentatív kutatásról beszélünk, egy képet mutat a válaszadók IKT-eszközök- és közösségi média használati szokásairól az angol nyelvtanulásban a koronavírus-járvány kezdetén és a járvány kezdete után két évvel partiumi középiskolások körében. Bár a Partiumra jellemző a többnyelvűség (Szilágyi, 2019), kutatásomban nem találtam a nemzetiségekhez kapcsolódó jelentős összefüggéseket, amely abból adódhat, hogy a téma egy globálisan terjedő jelenség.

A közösségi média használata angol nyelvtanulás céljából egy viszonylag új terület, ami nagy népszerűségnek örvend a diákok körében, a kutatásom szerint a partiumi diákok körében is.

A vizsgált populáció a Z generációhoz tartozik, melyben, mint kiderült, Rothman (2016) kutatásaival összhangban, hogy bár ők az első olyan generáció, amely már az internet világában született és szocializálódott, mégis egy idő után egyenlőtlenség figyelhető meg az IKT-eszközök és közösségi média használatában.

A kutatásom során bebizonyosodott, hogy az informális tanulás egyre nagyobb szerepet kap, amikor „a technológia láthatatlanná válik” és „beépül a mindennapi gyakorlatba” (Bax 2003). Az angol nyelvtanulás társas interakciókon keresztül jelentősen befolyásolja a tanulási folyamatot (Warschauer és Kern, 2000; Lee, 2009), vagy a nyelvelsajátítást (Krashen, 1985; Lantolf, 2000).

A tanulók a közösségi hálózataikon belül interakció révén tanulnak, mint ahogy azt az egyik diák kifejtette a fókuszcsoporthoz tartozó interjúban, hasonlóan, ahogyan a nyelvcseré alkalmazások működnek a közösségi médiában. A kooperatív tanulás és a számítógéppel támogatott – napjainkban már inkább a mobiltechnológiával támogatott – tanulás egyre nagyobb teret nyer a kutatásom eredményei tükrében is.

Számos strukturálatlan online tevékenység, beleértve a nyilvános fórumokat, a közösségi média oldalakat és a masszív többszereplős játékokat, értékes nyelvtanulási lehetőségnek bizonyult a kutatásom során, amit Thorne (2010) „interkulturális kommunikációnak a vadonban” nevez, ahol a mobil eszközök kiemelkedő szerepet játszanak.

A 2020-ban kitört COVID-19 járvány következtében a közösségek szerepe felértékelődtek és ez a tanulási folyamatban is észlelhető lett. A koronavírus-járvány miatt, a kutatásom elején feltett kérdésekre született válaszok két különböző időszakra reflektáltak azáltal, hogy két kérdőíves lekérdezést kezdeményeztem, az elsőt 2020 márciusában, a



járvány kitörésekor, valamint két évvel később 2022 májusában. A témában mélyebb, árnyaltabb ismeretek megszerzése érdekében fókuszcsoporthoz interjúkat is szerveztem, amelyek kiegészítésként szolgálnak a kérdőívbeli kimutatott kvantitatív adatokhoz.

A két kérdőívvel lekerdeztetés és a fókuszcsoporthoz interjúk alapján a következő válaszokat fogalmaztam meg a hipotézisekre:

**H1.** Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok otthon és az iskolán kívül nagymértékben és gyakran használnak IKT-eszközöket és alkalmazásokat, főleg szórakozás és kommunikálás céljából.

*Részben helytálló.* Az első lekerdeztetés időszakára, a COVID-19 járvány kezdetén, helytálló lenne a feltételezés teljes mértékben, de két évvel a járvány kezdete után bebizonyosodott, hogy amellet, hogy nagyon nagymértékben és gyakran használnak a megkérdezett diákok otthon és az iskolán kívül IKT-eszközöket és alkalmazásokat, jelenleg nem kizárólag csak szórakozás és kommunikálás céljából, hanem tanulás céljából is.

**H2.** Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok az iskolában rendelkeznek internethozzáféréssel, valamint az IKT-eszközöket és alkalmazásokat nagyon kis arányban használják tanulás céljából az órákon.

*Helytálló.* Bár internethozzáféréssel rendelkeznek a partiumi iskolák, az IKT-eszközöket és alkalmazásokat nagyon kis arányban használják még mindig tanulás céljából az órákon, függetlenül attól, hogy a COVID-19 járvány alatt javult az arány.

**H3.** Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok használnak IKT-eszközöket és a közösségi médiát angol nyelvtanulás céljából otthon, az iskolán kívül, illetve az iskolában.

*Részben helytálló.* A megkérdezett diákok gyakrabban használnak IKT-eszközöket és a közösségi médiát angol nyelvtanulás céljából otthon, az iskolán kívül, ez különösen igaz a járvány utáni időszakra. Az iskolában nem jellemző sem a járvány kezdetekor, sem a járvány kezdete után két évvel.

**H4.** Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákok pozitívan vélekednek az IKT-eszközökről és a közösségi médiáról és azok használatáról általában véve és az angol nyelvtanulásban.

*Helytálló.* A megkérdezett diákok pozitívan vélekednek az IKT-eszközökről és a közösségi médiáról és azok használatáról általában véve és az angol nyelvtanulásban.

**H5.** Feltételezzük, hogy a megkérdezett diákoknak nincs szükségük tanári segítségre, útmutatásra az IKT-eszközök és a közösségi média használatához angol nyelvtanulási célokra.

*Nem helytálló. Mindkét felmérés és a fókuszcsoportos interjúban megfogalmazott vélemények is arra utalnak, hogy a megkérdezett diákoknak szükségük van tanári segítségre, útmutatásra az IKT-eszközök és a közösségi média használatához angol nyelvtanulási célokra.*

A kutatási kérdésekre kapott válaszokból a témáról egy tágabb képet kapunk a két kutatási időszakra vonatkozólag:

K. 1. Milyen mértékben és milyen célból használják a diákok az IKT-eszközöket és alkalmazásokat otthon, valamint az iskolán kívül?

*Kutatásomból kiderült, hogy a megkérdezett diákok válaszai közt nincs szignifikáns különbség az első lekérdezés eredményei alapján, ami az IKT-eszközök és a különböző alkalmazások használatát illeti. Kisebb eltérések figyelhetők meg a válaszoknál az iskola típusa vagy az osztályok profilja szerint. E szerint a főgimnáziumba járó diákok nagyobb aránya használ iskolán kívül számítógépet/laptopot/notebookot, mint az elméleti líceumokba, szakképző líceumba vagy művészeti líceumba járók. A tevékenységeket megvizsgálva a főgimnáziumba járó diákok gyakrabban olvasnak vagy néznek online híreket, online fordítót használnak, házi feladatot írnak számítógépen vagy lapon, ami a tanuláshoz köthető, de ugyanakkor gyakran online eszközöket használnak, hogy tanulótársaikkal az iskolai feladatokról beszéljenek. Az osztályok profilját figyelembe véve ugyanezt a kijelentést az elméleti reál osztályba járó diákokról mondhatjuk el.*

*A diákok túlnyomó többsége az iskolán kívül asztali számítógépet, laptopot, táblagépet (tablet), notebookot, vagy mini notebookot, okostelefont (smartphone) használ internetes hozzáféréssel. A használt eszközök közül a legnépszerűbb az okostelefon internetes hozzáféréssel. Napi szinten a diákok többsége szórakozás céljából használja az IKT-eszközöket: szórakozás céljából böngészik az internetet, videóklippeket néznek, zenét, játékokat, szoftvereket töltenek le az internetről, saját Facebook és Instagram oldalt tartanak fenn, zenét hallgatnak, a közösségi média platformjain kommunikálnak, valamint információkat keresnek saját érdeklődési témáikról.*

*Az adatok szerint a válaszadó diákok hasonló mértékben használják az iskolán kívül a számítógépet/laptopot, mint a járvány kezdetekor, ami arra utalhat, hogy ez egy természetes cselekvés volt az ő esetükben. Ami változott a két évvel ezelőtti adatokhoz képest, az a mobiltelefonok használata, sokkal többet használják az eredmények tükrében.*

*Az online tevékenységek tekintetében nincs jelentős változás, de előtérbe került az online hírek olvasása és nézése, valamint a hasznos információk keresése.*

K. 2. Milyen internethozzáféréssel rendelkezik az iskola, ahol a megkérdezett diákok tanulnak és milyen IKT-eszközöket és alkalmazásokat használnak tanulás céljából az órákon?

*Az eredmények alapján megállapíthatjuk, hogy a diákok többsége az iskolában számítógépen férnek hozzá az internethez, valamint az iskolai WiFi-n keresztül. A megyeszékhelyeken, valamint a városokban inkább a kábeles internetet használják, míg vidéken inkább a WiFi-t. Bihar megyében sokkal nagyobb az internetes hozzáférés WiFi-n keresztül, mint Szatmár megyében. Tanulás céljából az iskolákban nagyon nagy arányban használnak számítógépet, táblagépet (tablet), laptopot/notebookot az elméleti humán és az elméleti reál osztályokba járó diákok, de a diákok többsége a saját mobiltelefonjukat használják az órákon. A fókuszcsoportos interjúban résztvevők majdnem mindegyike arról számolt be, hogy elégedettek az iskolai IKT eszközökkel és felszereltséggel, de van, amin lehetne javítani, hogy hatékonyabban működjön.*

*A válaszadók nagy többsége soha vagy szinte soha nem használja a kérdőívben felsorolt alkalmazásokat, kivételt képeznek a multimédia szerkesztési eszközök pl. PowerPoint, videószerkesztők, digitális felvevők. A koronavírus kezdetén az osztály profiljától függetlenül csak legfeljebb havonta néhányszor használják a felsorolt eszközöket és alkalmazásokat, azon belül is a képszerkesztő alkalmazásokat részesítik előnyben (Pixlr, Paint, Google Fotók, Gimp, stb.). A COVID-19 járvány kezdetétől két évvel nem sokkal gyakrabban használnak a diákok IKT-eszközöket és alkalmazásokat tanulás céljából az órákon.*

K. 3. Használnak-e IKT-eszközöket és a közösségi médiát angol nyelvtanulás céljából otthon, az iskolán kívül, illetve az iskolában?

*Angol nyelvtanulás céljából a diákok inkább otthon vagy az iskolán kívül használnak IKT-eszközöket és a közösségi médiát. A kérdőívben felsorolt alkalmazások/tevékenységek közül angol nyelvtanulás céljából a válaszadók túlnyomó többsége a Google fordítót jelölte meg, az online szótárakat, az „Online angol nyelvű anyagok keresése” opciót, a „Feladatok megbeszélése barátokkal közösségi hálózatokon angol nyelven (Facebook, Instant Messenger, Viber, WhatsApp, stb.)” válaszlehetőséget. A négy nyelvi készséget gyakorló feladatokat is hasonló mértékben választották, de kisebb arányban: „Hallott szövegértési gyakorlatok (Listening practice)”, „Beszédgyakorlatok (Speaking practice)”, „Írásgyakorlatok (Writing*

*practice)*”, „*Olvasási gyakorlatok (Reading practice)*”. Kisebb arányban, de a tanárokkal való angol nyelvű kommunikáció is megjelenik a válaszok között, nagyobb arányban a közösségi hálózatokon: „*Feladatok megbeszélése tanárokkal e-mailben angol nyelven*”, „*Feladatok megbeszélése tanárokkal közösségi hálózatokon angol nyelven*”.

*A koronavírus kitörésekor a leggyakrabban használt közösségi média alkalmazások angol nyelvtanulás céljából a YouTube, az Instagram, a Facebook, a Snapchat, a Facebook Messenger és a Pinterest, valamint nagy arányban a Duolingo nyelvtanulási alkalmazást. Ezen alkalmazások használata a koronavírus-járvány kezdete után két évvel nagy arányban nőtt és kibővült a lista a diákok által megnevezett közösségi média platformokkal: TikTok, Twitter, Reddit, blogok, Discord és a Netflix, mint streaming szolgáltató.*

*Az angol nyelvtanulási alkalmazások esetében is pozitív változás figyelhető meg, ugyanis több alkalmazás lett megjelölve nagyobb arányban, a Duolingo-n kívül, mégpedig az Italki, Anki, Polyglot Club, Busuu és Word Reference. A fókuszcsoporthoz tartozó interjú során a diákok megfogalmazták, hogy a közösségi média teret nyújt úgy a tudatos angol nyelvtanuláshoz, mint a nyelv elsajátításához. Előbbihez kiemelték, hogy jó rendelkezni egy alappal.*

*Az eredmények alapján megállapíthatjuk, hogy az iskolában ritkán használnak a IKT-eszközöket és a közösségi médiát angol nyelvtanulás céljából. Amennyiben használnak, jellemzően a saját okostelefonjukat használják. A közösségi média platformok közül pedig a YouTube-ot, Facebookot és az Instagramot.*

#### **K. 4. Mi a véleményük az IKT-eszközökről és a közösségi médiáról és azok használatáról általában véve és az angol nyelvtanulásban?**

*A koronavírus-járvány kezdete után két évvel a válaszadók szinte az összes kijelentéssel egyetértenek nagyobb arányban, mint két évvel azelőtti társaik. Nagyobb arányban értenek egyet azzal is a diákok, hogy a közösségi média használata segít fejleszteni az angol nyelvi olvasási készségüket, a beszédkészségüket, a szöveghallgatási készségüket, valamint az angol nyelvtan elsajátításában. A felsorolt kijelentések mindegyikénél a két évvel ezelőtti válaszokhoz képest arányaiban növekedést figyelhetünk meg a pozitív válaszok tekintetében: a válaszadók több, mint kétharmada ért azzal egyet, hogy a közösségi média alkalmazásai lehetővé teszik, hogy hatékonyabban tanuljanak angolul, az angoltanárok használjanak friss angol nyelvű anyagokat az interneten, gyakrabban szeretnék angol nyelven használni a közösségi média alkalmazásait, hogy javítsák angol nyelvtudásukat.*

K. 5. A COVID-19 járvány következtében fokozódott az IKT-eszközök és a közösségi média használata általában véve és az angol nyelvtanulásban?

*A három kutatás eredményei alapján kijelenthetjük, hogy a COVID-19 járvány következtében fokozódott az IKT-eszközök és a közösségi média használata általában véve és az angol nyelvtanulásban, jellemzően inkább otthon és az iskolán kívül. A diákok igénylik a tanárok útmutatását az IKT-eszközök és közösségi média tanulással összeköthető használatáról, mert ahogy az eredmények is bizonyították, a diákok IKT-eszköz- és közösségi média használata különbözik szociális és társadalmi háttérük függvényében.*

## 7. A kutatás további lehetséges irányai

A témával kapcsolatban a következő lehetséges irányokat tudom elképzelni és javasolni:

1. Mindenképpen hasznosnak és szükségesnek tartanék egy reprezentatív kutatást a témában az egész partiumi régióban, határon innen és túl, különösen most, hogy az online oktatás és az IKT-eszközök használata egyre inkább alkalmazásra kerülnek, nem csak a pandémia következményeként, hanem az Európai Digitális Stratégia részeként is.
2. A partiumi régióon kívül a Bánátban, illetve a Székelyföldön is el lehetne végezni egy hasonló felmérést és összehasonlítani a különböző régiók eredményeit, amely segítséget nyújthatna a jövőbeli oktatási stratégiák kialakításában.
3. Hasznos és fontos lehetne egy online útmutató kidolgozása és összeállítása az elérhető nyelvcsere közösségi oldalokról és alkalmazásokról olyan diákok részére, akik angolul szeretnének tanulni (vagy akár más nyelveket).
4. Végül, de nem utolsó sorban, akkreditált felnőttképzőként idővel egy tanári kézikönyv és kurzus összeállítása angoltanároknak a közösségi média angol nyelvoktatásban alkalmazható módszereivel is kivitelezésre kerülhetne.

## 8. A tézisfüzetben hivatkozott irodalom

Abonyi-Tóth, A., & Turcsányi-Szabó, M. (2015). *A mobiltechnológiával támogatott tanulás és tanítás módszerei*. Budapest: Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.

Babbie, E. R. (2014). *The basics of social research*. Hatodik kiadás. Belmont, CA: Wadsworth, Cengage Learning.

- Bakó, R. K., & Tóké, G. E. (2017). Strangers in Digiland. *Acta Universitatis Sapientiae Communicatio*, 4(1), 109–115. <https://doi.org/10.1515/auscom-2017-0006>. Letöltés ideje: 2021.01.23.
- Barnucz, N. (2019). IKT-eszközökkel támogatott (rendészeti) nyelvoktatás. *Magyar Rendészet*, 19(4), 15–31. <https://doi.org/10.32577/mr.2019.4.1>. Letöltés ideje: 2021.04.15.
- Bax, S. (2003). CALL—Past, Present and Future. *System*, 31(1), 13–28. [https://doi.org/10.1016/S0346-251X\(02\)00071-4](https://doi.org/10.1016/S0346-251X(02)00071-4). Letöltés ideje: 2019.03.11
- Chapelle A., C., & Sauro, S. (2020). *The Handbook of Technology and Second Language Teaching and Learning*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- Cilliers, E. J. (2017). The Challenge of Teaching Generation Z. *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*, 3(1), 188–198. <https://dx.doi.org/10.20319/pijss.2017.31.188198>. 2020.04.11.
- Cummings Hlas, A., Conroy, K., & A. Hildebrandt, S. (2017). Student Teachers and CALL: Personal and Pedagogical Uses and Beliefs. *CALICO Journal*, 34(3), 336–354. <https://doi.org/10.1558/cj.26968>. Letöltés ideje: 2020.06.21.
- Deacon, A., Parkin, L., & Schneider, C. (2017). Innovative language teaching and learning at university: Enhancing employability. In *Looking beyond Language Skills—Integrating Digital Skills into Language Teaching*. 137–144. Research-publishing. <https://eric.ed.gov/?id=ED574261>. Letöltés ideje: 2020.06.28.
- European Commission. (2010). Digital Agenda for Europe: Key publications. Digital Single Market—European Commission website: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-agenda-europe-key-publications>. Letöltés ideje: 2018.06.29.
- Eurostat. (2017). [https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/educ\\_uae\\_lang01](https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/educ_uae_lang01)
- Eurostat. (2018). [https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/educ\\_uae\\_lang01](https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/educ_uae_lang01)
- Guld, Á. (2022). *A Z generáció médiahasználata—Jelenségek, hatások, kockázatok*. Budapest: Libri Könyvkiadó.
- Institutul Național de Statistică. (2019). <https://insse.ro/cms/ro>. Letöltés ideje: 2020.12.19.
- Kétyi, A. (2016). *IKT-val támogatott módszerek hatékonysága felnőttek nyelvoktatásában*. University of Szeged, Szeged. PhD értekezés.
- Klímová, B., & Poláková, P. (2020). Students' Perceptions of an EFL Vocabulary Learning Mobile Application. *Education Sciences*, 10(2), 8. <https://doi.org/10.3390/educsci10020037>. Letöltés ideje: 2021.10.21.

- Krashen, S. D. (1985). *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. Oxford: Pergamon Press.
- Lantolf, J. P. (2000). *Sociocultural Theory and Second Language Learning*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Lee, L. (2009). Promoting Intercultural Exchanges with Blogs and Podcasting: A Study of Spanish–American Telecollaboration. *Computer Assisted Language Learning*, 22(5), 425–443.  
Letöltés ideje: 2020.09.09.  
Letöltés ideje: 2020.09.09.
- McCrindle, M. (2014). *The ABC of XYZ: Understanding the Global Generations*. Bella Vista, NSW, Australia: McCrindle Research Pty Ltd.
- Meştereagă, E. (2019). *The Role of Out-of-Class Contexts in EFL Learning*. Universitatea de Vest din Timișoara, Timișoara.
- Miller, D., & et al. (2016). *How the World Changed Social Media*. Első kiadás. London: UCL Press, University College London.
- Otto, S. E. K. (2020). From Past to Present: A Hundred Years of Technology for L2 Learning. In *The Handbook of Technology and Second Language Teaching and Learning*, 10–21. Hoboken, NJ: Wiley Publishing, Inc.
- Pikhart, M., & Botezat, O. (2021). The Impact of the Use of Social Media on Second Language Acquisition. *Procedia Computer Science*, (192), 1621–1628. <https://pdf.sciencedirectassets.com>. Letöltés ideje: 2022.04.25.
- Pikhart, M., & Klímová, B. (2020). eLearning 4.0 as a Sustainability Strategy for Generation Z Language Learners: Applied Linguistics of Second Language Acquisition in Younger Adults. *Societies*, 10(2), 10. <https://doi.org/10.3390/soc10020038>. Letöltés ideje: 2022.04.25.
- Polonyi, T., & Abari, K. (Szerk.). (2017). *Digitális tanulás és tanítás*.
- Radin, J. (2017). Mobile Assisted Language Learning: Advantages and Use among Different Age Groups. *Scientific Bulletin of the Politehnica University of Timișoara Transactions on Modern Languages*, 16(1), 79–92.
- Rothman, D. (2016). *A Tsunami of learners called Generation Z*. [https://mdle.net/Journal/A\\_Tsunami\\_of\\_Learners\\_Called\\_Generation\\_Z.pdf](https://mdle.net/Journal/A_Tsunami_of_Learners_Called_Generation_Z.pdf). Letöltés ideje: 2019.10.21.

- Seemiller, C., & Grace, M. (2019). *Generation Z. A Century in the Making*. Első kiadás. New York, NY: Routledge.
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020*. (2015). <https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/strategia-nationala-agenda-digitala-pentru-romania-20202c-20-feb.2015.pdf>. Letöltés ideje: 2018.01.21.
- Szilágyi, F. (2019). *Partium. Reintegráció a magyar-román határvidéken*. Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar.
- Szűts, Z. (2014). *Egyetem 2.0 Az internetes publikációs paradigma, az interaktív tanulási környezet és a felhasználók által létrehozott tartalom kihívásai a felsőoktatásban*. Budapest: Kodolányi János Főiskola. <https://www.kodolanyi.hu/images/tartalom/File/kiadvanyok/szuts-zoltan-egyetem-2.0.pdf>. Letöltés ideje: 2021.06.21.
- Szűts, Z. (2018). *Online. Az internetes kommunikáció és média története, elmélete és jelenségei*. Budapest: Wolters Kluwer Hungary Kft.
- T. Nagy, L. (2017). *A közösségi médiák a hatékony nyelvtanulás támogatásában*. Debreceni Egyetem, Debrecen.
- Thorne, S. L. (2010). The 'Intercultural Turn' and Language Learning in the Crucible of New Media. In *Telecollaboration 2.0: Language, Literacies and Intercultural Learning in the 21st Century*, 139–164. Bern: Peter Lang.
- Tick, A., & Beke, J. (2021). Online, Digital or Distance? – Spread of Narratives in ICT-Supported Education. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 21(6), 15–31. <https://www.proquest.com/openview/35e268fd90d99d2eebfd2dcc7c72922b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=766331>. Letöltés ideje: 2022.07.22.
- Vitrai, J. (2011). *Kevert módszereken alapuló tervezési eszköz dokumentációja*. Magyar addiktológiai társaság. <http://ncsszi.hu/files/1864.file>. Letöltés ideje: 2021.04.15.
- Warschauer, M., & Kern, R. (2000). *Network-Based Language Teaching: Concepts and Practice*. New York: Cambridge University Press.



## 9. Főbb publikációk, konferencia előadások a disszertáció témájában

### A. Tanulmányok

Ardelean Tímea. „IKT-eszközök használata az angol nyelvtanulásban a partiumi diákok körében”. *Pedacta*. 2021. 11 (2), 15-27.

Ardelean Tímea. „Use of Information and Communication Technologies in English Language Learning Among High School Students in the North-West Region of Romania”. In: 8th SWS International Scientific Conferences on Social Sciences - ISCSS Proceedings 2021, 499-508.

Ardelean Tímea. „A tanárok digitális kompetenciái – új kihívások a 21. századi oktatásban”. *Dunakavics*. 2020. 8 (7), 5-15.

Ardelean Tímea. „A közösségi média használata az angol nyelvtanuláshoz a Partiumi Keresztény Egyetem hallgatói körében”. *Dunakavics*. 2020. 8 (2), 5-23.

Ardelean Tímea. „Digital Strategies for Education in Hungary and Romania – A Comparative Study”. Budapest: Óbudai Egyetem Trefort Ágoston Mérnökpedagógiai Központ, 2018, 378-388.

András István, Rajcsányi-Molnár Mónika, Bacsa-Bán Anetta, Balázs László, Németh István Péter, Szabó Csilla Marianna, Szalay György, Ardelean Tímea Krisztina: „Tanuláselméletek és az új generációk sajátosságainak vizsgálata a tanulási eredmények alapján”. Óbudai Egyetem-Partiumi Keresztény Egyetem, I. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia, Nagyvárad, 2016, 355-375.

Ardelean Tímea. „Információs társadalom és digitális kultúra”. 2. rész, *Dunakavics*. 2016. IV. évfolyam XI. szám, 49-64.

Ardelean Tímea. „Információs társadalom és digitális kultúra”. 1. rész, *Dunakavics*. 2016. IV. évfolyam X. szám, 63-77.

## B. Konferencia előadások

Ardelean, Tímea és Veres Edit. „Use of Information and Communications Technology and Social Media at School in Bihar and Szatmár Counties”. 8th SWS International Scientific Conferences on Social Sciences. Albena, Bulgária 2021. augusztus 21-30.

Ardelean, Tímea. „Use of Social Media to Learn English among Students at the Partium Christian University”. IV. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia (K-MOK), Nagyvárad, 2019. június 20.

Ardelean, Tímea. „Digitalization of Schools in Europe – New Challenges in the 21st Century”. MIC 2019 Management International Conference, Opatija, Horvátország, 2019. május 29-31.

Ardelean, Tímea. „Critical Issues in ICT in Education”. 12th Training and Practice International Conference on Education „International Trends and Dimensions in Educational Sciences without Borders”, Sopron, 2019. április 25.

Ardelean, Tímea. „Digitális kihívások és lehetőségek az oktatásban Bihar és Hajdú-Bihar megyében”. III. Partiumi multidiszciplináris konferencia. Nagyvárad, Románia – 2018. november 9.

Ardelean, Tímea. „Digital Strategies for Education in Hungary and Romania – a comparative study”. VIII. Trefort Ágoston Szakképzés- és Felsőoktatás-pedagógiai Konferencia. Budapest, Magyarország – 2018. november 21-22.

Ardelean, Tímea. „Teachers’ and Students’ Digital Competences – New Challenges in the 21st Century Education”. 16th International UNESCO, BBCC Conference Sustainable Development, Culture, Education: Re-orienting Teaching Learning Strategies for Building

Sustainable Future”16th International BBCC/JTEFS Conference on Sustainable Development, Culture, Education, Antalya, Törökország – 2018. november 1-4.

Ardelean Tímea. „Generation Z and the Digital Foreign Language Learning“ III. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia, Nagyvárad, 2018. június 22-23.

Ardelean Tímea. „Multimédiás eszközök használata korai gyermekkorban - érvek és ellenérvek“ II. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia, Nagyvárad, 2017. június 22-23.

Izsák Hajnalka, Zakota Zoltán, Ardelean Tímea. „Távoktatási eszközök a büntetés-végrehajtási intézetekben“. II. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia, Nagyvárad, 2017. június 22-23.

Ardelean Tímea. „A netgeneráció oktatása“, VI. Trefort Ágoston Szakképzés- és Felsőoktatás-pedagógiai Konferencia, Óbudai Egyetem Trefort Ágoston Mérnökpedagógia Központ, Budapest, Magyarország, 2016. november 16.

Ardelean Tímea. „Language Use in Computer-Mediated Education“. IV. Cultural Texts and Contexts in the English Speaking World, Universitatea din Oradea, 2015.március 26-27.

